

РЕШЕНИЕ

№ 453

гр. П., 03.05.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – П., XVII ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на дванадесети април през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Ани Харизанова

при участието на секретаря Наталия Димитрова
като разгледа докладваното от Ани Харизанова Гражданско дело №
20215220101868 по описа за 2021 година

и за да се произнесе, взе предвид следното:

В исковата си молба срещу Главна дирекция“Изпълнение на наказанията“-гр.С. ищецът Н. Н. А. с ЕГН ***** твърди, че изтърпява наказание „доживотен затвор без право на замяна“ в Затвора-град П.. В Затвора- град П. е настанен на 14.04.2014г. Твърди, че служителите от надзорно-охранителния състав всеки ден в 16:30 часа проверяват наличността на осъдените на доживотен затвор , както и на тези осъдени на лишаване от свобода за определен срок. Отделно от това всяка сутрин в 08:30 часа и всяка вечер в 20:30 часа се извършва същата проверка. Твърди, че много пъти когато се извършва проверка в 16:30 часа служителите от надзорно- охранителния състав притесняват ищеца, тъй като често се случва да е в банята или да спи и когато е заспал го будят, за да се застане до вратата на килията и да бъде видян, респективно да се представи поименно. Твърди се, че в Затвора-град С. проверките за наличността осъдените на доживотен затвор са само сутрин в 08:30 часа и вечер в 20:30 часа, и не се извършва проверка в 16:30 часа. Ищецът твърди, че по този повод подал молба вх.№М-613/15.04.2020г. до началника на Затвора-гр.П., с която е поискал преустановяване на проверката, осъществявана в 16:30 часа, която проверка го притеснява, тормози , тъй като се налагало служителите от надзорния състав да го будят от сън. Тази молба е оставена без уважение. Твърди се, че разпоредбата на чл.6, ал.2 от КРБ прокламира, че всички граждани са равни пред закона, в това число и лишените от свобода и не се допускат никакви ограничения на правата. В чл.14 от ЕКЗПЧОС е записано ,че никой на може да бъде подлаган на дискриминационно отношение.Моли се съда да постанови решение, с което се признае за установено в отношенията между страните извършената от ответника спрямо ищеца в периода от 14.04.2014г до 16.07.2020г. пряка и непряка

дискриминация, изразяваща се в неравно третиране по лично положение като затворник. В подкрепа на твърдението си ангажира доказателства.

В срока по чл.131 от ГПК от ответника е постъпил писмен отговор, с който се оспорва исковата претенция. Твърди се, че за да е налице проява на дискриминация е необходимо да са осъществени всички елементи от фактическия състав на приложимата специална правна норма както от обективна, така и от субективна страна. Неправомерният, диференциран подход към ищеца следва да е продиктуван от признак по чл.4 от ЗЗДискр. В този смисъл не е достатъчно да се установи различно третиране на определени лица в конкретен случай, а е необходимо да се установи, че това третиране е извършено съзнателно по някой от признаците, очертани в чл.4 от ЗЗДискр. като следва да е налице и пряка причинно-следствена връзка между неблагоприятното отношение и причината за него. Според ответника конкретните действия или бездействия, за които се твърди, че имат дискриминационен характер трябва да се основават само и единствено на лично положение и/или убеждения, което в случая не е налице. Ищецът изтърпява наказание доживотен затвор. Съгласно чл.38а, ал.1 от НК доживотен затвор е принудително изолиране на осъдения до края на живот му в места за изтърпяване на наказанието „лишаване от свобода“. Правното положение на лишените от свобода е уредено в ЗИНЗС. Съгласно чл.75 от ЗИНЗС лишените от свобода могат да се ползват от правата си с изключение на правата, от които са лишени с присъдата, правата които са им отнети или ограничени със закон или с друг нормативен акта, правата, чието упражняване е несъвместимо с действието на присъдата и изпълнение на наказанието. Сочи се, че различното време на проверки за установяване числеността и личността на лишените от свобода в групите, както и физическото им състояние в Затвора в град С. не води до извода за неравностойно третиране на ищеца, тъй като А. не е в идентично, сходно положение с лицата, които изтърпяват наказание „доживотен затвор“ в друг затвор, не само в град С., а където и да е. Това е така, тъй като всеки затвор осигурява различни условия за живот на осъдените, които разлики са обективно обусловени от редица обстоятелства- различно местоположение в страната, различния брой осъдени, пребиваващи в затворите, редът, наложен от вътрешните правилници, констатирани нарушения, поведение на осъдените и други. Следователно подобни „сравними сходни обстоятелства“ по смисъла на чл.4, ал.2 от ЗЗДискр. ищецът се намира единствено с лицата, изтърпяващи същото наказание/ доживотен затвор/ в същия затвор и само сравнението с тях е от значение за преценката дали е налице спрямо него дискриминация по смисъла на горецитираните разпоредби. Моли се предявения иск да бъде отхвърлен. Претендира се юрисконсултско възнаграждение. Сочат се доказателства.

В съдебно заседание ищецът лично и чрез служебния си адвокат поддържа предявения иск. Подробни съображения по съществото на спора са развити в хода на устните състезания.

В съдебно заседание ответникът, чрез пълномощника си, поддържа направеното с писмения отговор оспорване. Подробни съображения по съществото на спора са развити в хода на устните състезания.

Пазарджишкият районен съд след като се запозна с изложените в исковата молба фактически твърдения, след като съобрази доводите на страните и след като обсъди и анализира събраните по делото доказателства поотделно и в съвкупност, прие за установено следното от фактическа страна:

Не е спорно между страните, че ищецът Н.А. е осъден с влязла в сила присъда на доживотен затвор без право на замяна, като считано от 14.04.2014г до настоящия момент същият изтърпява наказанието си в Затвора-град П..

От приетите по делото писмени доказателства се установява, че на 15.04.2020г ищецът е подал молба до началника на затвора-П. с оплакване, че много често е притесняван от служители от надзорно-охранителния състав на затвора, когато същите извършват 16:30 часа проверка за наличност на затворниците, а в този час от деня ищецът обичайно се къпе или спи и се налагало да бъде събуждан. Ищецът отправя искане да не бъде проверяван в 16:30 часа от служители на надзорно-охранителния състав поради факта, че в другите затвори – С., С. З., П. няма такава практика. Тази молба е оставена без уважение.

Видно от данните по делото с цел подобряване на организационните мерки по сигурността и работата на надзорно охранителния състав, за повишаване на контрола над лишените от свобода в Затвора-град С. е издадена заповед №Л-200/05.08.2016 на началника на Затвора- град С., с която е разпоредено под контрола на дежурния главен надзирател и / или командир на отделение, дежурният надзорно-охранителен състав да извършва най-малко по две междинни проверки за установяване на числеността и личността на лишените от свобода и лицата с мярка „задържане под стража, в групите, както и физическото им състояние. Междинните проверки и извършените обходи е следвало да се докладват в писмен вид ведно с докладната записка за вечерна проверка. В изпълнение на тази заповед за представени по делото пет докладни записки за направени междинни проверки съответно на 15.10.2020г в 16 часа, в 16:30 часа и на 16.10.2020г в 16 часа. Издадена е заповед №Л-207/08.07.2020г. на началника на Затвора-С., която е с идентично съдържание на визираната по-горе заповед.

Видно от справка вх.№14932 от 16.08.2021г./ лист 57 от делото/, изготвена от началника на Затвора-гр.П. лишеният от свобода Н.А., изтърпяващ наказание“ доживотен затвор“ е настанен в спално помещение №115 в зоната с повишена сигурност. Съгласно дневния режим на лишените от свобода се извършват следните проверки: утринна проверка от 08:30ч до 08:45ч, следобедна проверка от 16:40 часа-17:00ч и вечерна проверка от 20:30 часа -21:00часа. Посочено е в писмото, че визираната от А. следобедна проверка се извършва с цел установяване на наличността на лишените от свобода след прибиране от работните им обекти и дела. Към справката са приложени дневни режими, касаещи Затвора –П. за 2014г., 2015г., 2016г., 2017г., 2018г., 2019г., 2020г и 2021г и във всички тях фигурира следобедна проверка 16:40-17:00ч. писмото е приложен дневен режим за Затвора-П., одобрен от началника на затвора.

Представен е график за дневния режим при Затвора-град С., утвърден на 29.03.2018г от началника на този затвор. В този график са заложили следните проверки: сутрешна

проверка -06:30чача и вечерна проверка в 20:00часа.

За изясняване на спора от фактическа страна от ищцовата страна бяха ангажирани и гласни доказателствени средства. От разпита на свидетеля Д.Г. се установи, че същият изтърпява наказание „ доживотен затвор“ в Затвора-П. и е на специален режим както ищеца. Ищецът се оплаквал от проверката в 16:30 часа, пречела му, тъй като по това време обичайно се къпел или спял, но според свидетеля тази проверка е за всички лица, настанени в този затвор и се извършва след като затворниците се приберат от работа. Свидетелят допълни, че 2 и 8 месеца години е бил в Затвора Б. д., където не се извършва проверка в 16:30 часа, а само сутрешна и вечерна проверки. Свидетелят е бил 2 години и в Затвора – град С., където няма следобедна проверка в 16:30 часа . Свидетелят уточни, че в Затвора-П. има три проверки – в 08:30 часа , в 16:30 часа и в 20:30 часа. Свидетелят обясни, че проверката се осъществява с отваряне на вратата, като понякога служителят от надзорния състав влиза и в помещението . Всички затворници знаят за проверката в 16:30 часа. как се осъществява проверката в 16:30 часа.

От показанията на свидетеля Х.Х. се установи, че от 2000г същият е в местата за лишаване от свобода. Осъден е на доживотен затвор. Първоначално е бил в Затвора Л., впоследствие в Затвора В.. От 2013г е в Затвора П., след което през 2015г отново е преместен в Затвора Л. и от август 2020г до април 2021 е бил в Затвора Б. и понастоящем е в Затвора В.. Свидетелят обясни, че във всички затвори са провеждани две проверки сутрин в 06:00 часа и вечер в 20:00часа като в някои затвори вечерната проверка се извършва в 21:00часа. Според свидетеля само в затвора в П. има междинна проверка в 16:30 часа като такава проверка в другите затвори няма.

Въз основа на така очертаната по делото фактическа обстановка от правна страна съдът прави следните изводи:

Предявен е установителен иск с правно основание чл.71, ал.1 т.1 от ЗЗДискр. -за установяване на нарушение в третирането на ищеца, представляващо пряка дискриминация.

Исковата претенция, предмет на настоящото производство е допустима като предявена от легитимиран от закона правен субект. Всяко лице с претенция за нарушени права по ЗЗДискр. има право на защита по чл.71, ал.1 от закона. Всеки от исковете може да се предяви самостоятелно или заедно с другите в зависимост от интензитета на нарушените права и целта на търсената защита. Ответник по иска е органът, чиито служители са пряко ангажирани с извършване на твърдените дискриминационни действия и бездействия. В конкретния случай ищецът заявява, че с действията си / извършване на междинна проверка в 16:30 часа за наличността на лишените от свобода/ служители от администрацията на Затвора град П. са извършили спрямо него нарушение по чл.4, ал.2 от ЗЗДискр, поради което пасивно легитимирана е Главна дирекция“Изпълнение на наказанията“към МП, в чиято структура са затворите/ арг.чл.12, ал.3 от ЗИНЗС/. Районният съд е родово компетентен да разгледа спора съгласно т.4 от Тълкувателно постановление №2 от 19.05.2015г. на Общото събрание на съдиите от Гражданска колегия на Върховния касационен съд и Първа и Втора

колегия на Върховния административен съд.

По същество съдът намира следното:

В чл.4 от ЗЗДискр., по реда на който нормативен акт се развива настоящото производство законодателят ясно е регламентирал забраната за всяка пряка или непряка дискриминация, основана на пол, раса, народност, етническа принадлежност, човешки геном, гражданство, произход, религия или вяра, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично и обществено положение, увреждане, възраст, сексуална ориентация, семейно положение, имуществено състояние или на всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който Република България е страна. В следващите две алинеи на визираната материално правна норма е дадена легална дефиниция на понятията “пряка дискриминация” и “непряка дискриминация”. Съгласно чл.4, ал.2 от ЗЗДискр. пряка дискриминация е всяко по-неблагоприятно третиране на лице на основата на признаците по ал.1, отколкото се третира, било е третирано или би било третирано друго лице при сравними сходни обстоятелства.

Ръководейки се от посочената законова регламентация, съдът приема, че наведените в обстоятелствената част на исковата молба оплаквания съставляват твърдения за осъществена пряка дискриминация, основана на признака “лично положение” и изразяваща се в това, че за времето от 14.04.2014г до 16.07.2020г. ищецът, изтърпяващ наказание „дожivotен затвор без право на замяна“ в Затвора град П. е бил поставен в неравноправно положение като е бил подлаган от надзорно –охранителния състав на междинна проверка в 16:30 часа, за разлика от изтърпяващи същото наказание правни субекти, настанени в други затвори и по-конкретно в затвора-град С., поради което е поставен в по-неблагоприятно положение от останалите.

Следва да се има предвид, че по смисъла на Закона за защита от дискриминация/ЗЗДискр/ се касае за недопустимост на разлика в третирането/ различно отношение/ при упражняване на правото на лица в относително сходно/ сравнимо/ положение, по признак, който е свързан с личността на този, третиран по-неблагоприятно, без разликата в третирането да е оправдана- за нея няма цел и разумно основание, разумна връзка на пропорционалност между различното третиране и преследваната цел. В този смисъл е и разпоредбата на чл.14 от ЕКПЧ.

В тази връзка и съгласно чл.9 от ЗЗДискр. в производството за защита от дискриминация, страната която твърди, че е дискриминирана следва да докаже факти, въз основа на които може да се направи предположение, че е налице дискриминация, а ответната страна следва да докаже, че принципът на равно третиране не е нарушен. Ищецът е длъжен да докаже фактите, въз основа на които може основателно да се предположи, че е жертва на дискриминация. Само в този случай законът възлага доказателствена тежест на ответника да установи обратното, а именно, че правото на равно третиране на ищеца в конкретния случай не е нарушено/ в този смисъл е решение №511 от 27.07.2010г. по гр.д.№587/2009г. на ВКС/.

В исковата молба ищецът не твърди, поставяне в по-неблагоприятно положение от

това на други лица, изтърпяващи същото наказание“ доживотен затвор“ в затвора в град П..

Съгласно чл.27в от ППЗИНЗС сутрешната проверка на лишените от свобода е задължителна и се извършва чрез преброяване на лишените от свобода. Съгласно алинея 4 на визираната правна норма проверки за наличността на лишените от свобода могат да се извършват от служителите от надзорно-охранителния състав по всяко време след ставане от сън до вечерната проверка. Съгласно ал.6 при подаване на сигнал за вечерна проверка задължително се извършва поименна проверка на лишените от свобода. Задължителните проверки на лишените от свобода, които са настанени изолирано в постоянно заключени помещения се извършват най-малко от двама служители от надзорно-охранителния състав в присъствието на дежурен главен надзирател или дежурен командир на отделение.

Видно от приложимата нормативна уредба са регламентирани две задължителни проверки сутрешна и вечерна, но законодателят е дал възможност да се извършват от служители на надзорно-охранителния състав по всяко време и междинни проверки, тоест такива между двете задължителни.

Установи се от представените писмени доказателства и по-конкретно от заповед №Л-200/05.08.2016 и заповед №Л-207/08.07.2020г. двете издадени от началника на Затвора-град С., че дежурният надзорно-охранителен състав следва да извърши най-малко по две междинни проверки за установяване на числеността и личността на лишените от свобода като моментът на извършване на тези проверки, тоест часът на извършването им е в дискреция на съответния дежурен, който респективно следва да докладва писмено досежно тези проверки, чрез изготвяне на докладна записка. От тези доказателства се опровергаха твърденията на ищеца, че в Затвора град С. не се извършват междинни проверки. Установи се по делото, че по изрично утвърдени от началника на затвора в град П. дневни режими, действащи от 2014г до 2021г./ обхващащи и релевантния период/ в това затворническо заведение се извършва една междинна проверка в 16:30 часа като от гласните доказателствени средства чрез разпит на свидетеля Д.Г./изтърпяващ наказание лишаване от свобода в същия затвор/ се установи, че тази междинна проверка се предприемат без изключение спрямо всички затворници.Оттук следва категоричният извод, че всички лишени от свобода в затвора в град П. с еднакви наказания и режим на изтърпяване са третираны по идентичен начин.

Ищецът не е в идентично, сходно положение с лицата, които изтърпяват „доживотен затвор“ в други затворнически заведения, а именно затворите в градовете Л., В., П., П., В./ в каквато насока се събраха гласни доказателствени средства за извършваните от надзорно-охранителните състави проверки за числеността на лишените от свобода, настанени в тези затвори/. В подобни“ сравними сходни обстоятелства“ по смисъла на чл.4, ал.2 от ЗЗДискр. Ищецът се намира единствено с лицата, изтърпяващи същото наказание / доживотен затвор или доживотен затвор без замяна/ в същия затвор и само сравнението с тях е от значение за преценката дали е налице спрямо него дискриминация. В този смисъл е трайната практика на ВКС, която настоящия състав споделя/ Решение №244 от 14.08.2012г по гр.д.№777/2011г. по описа на ВКС, Определение №291 от 27.02.2014г по гр.д.№6840/2013г на ВКС.

Тук е момента да се посочи, че съгласно съдебната практика/ в т.см.решение №3 от 22.07.2013г по гр.д.№534/2012г по описа на ВКС/ от значение за установяване на дискриминация е от една страна обективно съществуващият недопустим противоправен резултат в упражняването на дейността, проявен в която и да е от очертаните в 33Дискр. форми на нежелано или по-неблагоприятно третиране, а от друга-неравносътното положение да е спрямо признаците , изброени в чл.4, ал.1 от 33Дискр.

Ето защо отрицателна предпоставка за основателността на предявения иск е липсата на причинна връзка между спорното неравно третиране и защитения признак „лично положение“. Не всяко неравно третиране , а само това, което е основано на защитен признак, е дискриминация . Само на него законодателят е дал засилена законова защита. В случая не се доказва действията бездействията на служителите от администрацията на затвора –град П., считани от ищеца като форма на неравно третиране, да се дължат на признака „ лично положение“, тоест не се доказва този признак да е причина за неравно третиране на ищеца. Личността му като такава не може да бъде съдържание на защитения признак. От друга страна от доказателствата по делото не може да се направи обоснован извод за наличие на защитен признак , който да е основание за неравно третиране. По делото липсват конкретни данни , че ищецът е поставен в по-неблагоприятно положение по съображения, касаещи личността му. Според писмените и гласни доказателства, обсъдени по-горе при такива условия изтърпяват наказанията си всички лица, пребиваващи в Затвора –град П. , респективно няма доказателства за съпоставими лица, които да се при сходни сравними условия и да са третирани по-благоприятно, за да се презумира, че именно защитения признак е причината за неравното му третиране. От събраните по делото доказателства не се установява тенденциозно и умишлено поведение на служители на Затвора –град П. спрямо ищеца , различно от това спрямо другите лица.

Предвид изложеното съдът счита, че не е налице пряка дискриминация по чл.4,ал.2 от 33Дискр. Предявеният иск по чл.71, ал.1 т.1 от 33Дискр. Е неоснователен поради неустановено нарушение, свързано с дискриминация спрямо ищеца в обхвата на признака „лично положение“ по заявените с исковата молба фактически обстоятелства. Ето защо искът следва да бъде отхвърлен.

Предвид изхода на делото и на основание чл.78, ал.3 от ГПК ищецът следва да бъде осъден да заплати на ответника сумата от 100лв. юрисконсултско възнаграждение. Възнаграждението на назначение на ищеца служебния адвокат следва да бъде заплатено по реда на чл.37 и сл. от ЗПП.

Воден от горното Пазарджишкият районен съд

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявения от Н. Н. А. с ЕГН ***** , изтърпяващ наказание „доживотен затвор“ в Затвора гр.П., против Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“гр.С. иск с правно основание чл.71, ал.1,т.1 от 33Дискр за признаване на

установено в отношенията между страните, че ответникът Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ гр.С. е извършил нарушение на чл.4, ал.2 от ЗЗДискр., изразяващо се в неравно третиране по лично положение на осъдения Н. Н. А. с ЕГН *****,изразяващо се извършване през периода 14.04.2016г до 16.07.2020г. от надзорно-охранителния състав на затвора междинни проверки в 16:30 часа за установяване на наличността на лишените от свобода.

ОСЪЖДА Н. Н. А. с ЕГН *****, изтърпяващ наказание „доживотен затвор“ в Затвора гр.П. да заплати на в Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“-гр.С. разноси в размер на 100лв.

Решението подлежи на обжалване с въззивна жалба пред Пазарджишкия окръжен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – П.: _____